

Ostali z Židovi so na cedilu.
Zastonj so si zamurca umivali,
Zastonj? težkó, Zastonj je davno mertev.
Nevoljen židstva prosim nove dobe,
Naj tej bodočnosti me spet unese,
In kakor me unese, jo poprašam:
Al bo resnica huda ta bodočnost?

Al nova doba z ramama pomiga
In reče: to Slovenci sami vejo,
Gotovo, ako bodo mehkovoljni
Nikoli, ako mož so svoje volje.
Izreče in od mene hitro steče
In sanje moje šle so pota svoje. —

Avguštin Océpek.

(Dalje.)

Ker znabiti ta pesem ni še vsem mojim poterpežljivim bravcom znana, toraj naj se mi ne zameri, da nekoliko več od nje povem. — Komur je pa že znana, naj preskoči naslednje. — Prav veselilo bi me, če bi jaz nekoliko pripomogel, da bi se ta pesem, kateri ni kmalo para, bolj in bolj razširila po slovenski zemlji, da bi se prijubila bravcom, da bi jo prepevali v veselih družbah. Poje se pa takole. Eden iz med družbe bolj govori kot poje:

Tam notri v španjski deželi
Je en sin svojih staršev bil.

Na to zapoje kor:

Pa enega samega so imeli,
Pa še tist je v šolo šel bil.

To je cela pesem. Ko se to spoje, se spet od kraja začne in tako naprej, dokler se komu poljubi. Ko bi kaj muzike znal, bi tukaj v sekiricah zapisal vižo; ker mi pa to ni dano, moram pa le z besedo nekoliko povedati, kako naj se poje. Od začetka pojejo vsi le bolj tje v en dan, ker to ravno ni nič posebnega, da en sin svojih staršev v šolo gre. Vendar se kmalo pokaže iz viže, da je starišem hudo pri sercu, ker so enega samega imeli. Ko se je pesem enekrati prepela, je viža že bolj mila in zategnjena, bojé se, da bi se sinu na potu ali kje drugej kaj hudega ne primerilo, kar je lahko mogoče. Večkrat ko se poje, bolj je žalostna; zdaj se vidi, da ne bi bilo nemogoče, da bi stariši tega edinega sina ne vidili več. Ta žalostna misel prevaguje čez dalje bolj in bolj in viža gre zdaj že skor na jok in na zadnje zgine popolnoma vse upanje, da bi se še vidili na tem svetu. — Res prav žalostno!

(Tisti bravci, ki so preskočili prednje verste, naj od tod naprej beró.)

Avguštin je šel tedaj v šolo. Slepa Polona, materna prijateljica, mu je dobila v Kurji vasi stanovanje, za ktereга so oče le šest gol-dinarjev na celo leto plačevali, kar se je cunjarici prav malo, očetu pa neizrečeno veliko zdelo. Avguštinu se je prav dobro godilo.

Njegovo naj večje veselje je bilo v lemenatu čevlje snažiti. Z neizrečeno jezo jih je dergal in likal, revežu je od vseh las kapalo; ali vendar ni pred miril, da so se svetili, da se je vanje vidil. Gospodje lemenatarji so ga prav radi imeli, kruha je dobival, da ni vedil kam ž njim, vsa gospodinjina družina ga je imela dosti. Včasih ga je tudi kaj boljšega doletelo, namreč lepi kosovi telečje pečenke, katerih pa ni nikdar domú nesel, menda se je bal, da bi svojih ljudi ne razvadil. Vso je sam pojedel, če je je bilo še toliko, in reveža so potem večkrat take slabosti obhajale, da je mislil, da bo umerl. Za gradom in ob cesarskem grabnu bi marsikak germ vedel povedati, kako si je pomagal Avguštinov želodec v taci težavah. Tudi marsikak lep krajcar je dobil od gospodov, kterege pa ni — v čast mu bodi rečeno — zajedel na medenih štrukljih in rožičih, kakor bi znabiti kdo sodil po tem, kar je bilo od pečenke rečenega.

Šole ni nikdar zamudil. Ko se je dan storil — po zimi pa je bilo večidel še tma — se je Avguštin že vzdignil iz Kurje vasi in je romal v mesto. Res da je bil tudi v Kozjem verhu navajen zgodaj ustajati, ali kaj ga tukaj v mestu, kjer mu ni treba koz pasti, na vse zgodaj vleče iz gorke postelje? Če kdo misli, da ga uka želja budi iz jutranjega spanja, se kaj hudo moti. Moč, ki ga z neznano silo žene vsako jutro na brod Ljubljaniče, je — kava.

Slepa Polona, ki je fantu pri vseh rečeh na roke šla, je mislila, da mu ne more večje dobrote skazati, kot če mu preskerbí vsako jutro skledico kave, katero je bolj čislala, kot vse druge še tako drage pijače in jedila. Ona je skoraj ob sami kavi živela in po lastnih skušnjah jo je tudi vsakemu priporočevala v notranjih boleznih. Kakor se je večkrat bahala, je ona že marsikteremu in marsikteri pomagala, ki bi bili brez nje že davno v kertovi deželi. Ona je imela za vse bolezni le dve zdravili, namreč: gadovo mast za rane in zunanje bolečine in kavo za vse notranje bolezni. Komur te dve reči ne pomagata, temu svetuje Polona po gospoda poslati. Da bi tudi Avguštin spoznal čudodelno moč kave, ga je priporočila svoji stari prijateljski, ki „pred mostom“ kuha neko osladno sivo-erjavkasto juho, katero — sam Bog vé po kateri pravici — „kofé“ imenuje. Za en krajcar se dobi skledica te moče. Če greš zjutraj zgodaj memo, boš vidil kaj ima gostov, ki se tukaj — po letu in po zimi pod milim nebom — krepčajo na delo in trud, ki jih čaka. Tej kofetarici je Avguštin zjutraj, preden je šel v šolo, donašal potrebnih reči: tobaka za nos, derv, vode itd. in zato je dobil skledico sive čorbice, ki se mu je bolj prilegla, kot ne vem kaj.

V šoli je s konca nekam čudno gledal; gosposki otroci so ga dražili zavoljo hribovske obleke. En čas jih je mirno poslušal, ali ko mu je bilo preveč, j'm je pokazal svoje hribovske pesti. Te pesti so mu v šoli kmalo toliko veljavnost pridobile, da so si součenci njegovo prijateljstvo v čast šteli in si njegovo dobrovoljnost na vsako

vižo ohraniti skušali, odrajtovali so mu namreč prostovoljno desetino od kruha, sadja in sladkarij. Vse bi bilo dobro, Avguštin bi bil prav brezskerbno živel, ko bi le ABC ne bilo — ta nesrečni ABC mu je glavo belil. Njemu se je kar nemogoče zdelo toliko čerk, ki so si še verh tega tako zelò podobne, v glavi obderžati; to ga je še nekoliko potolažilo, kar je modri Krivček včasih rekel: Nihče učen od nebes ne pade. Z božjo pomočjo je konec pervega pol leta že prav dobro ločil b od d in ko so minule tri leta, je vsem skrivnostim, ki v ABC tičé, prišel do korena in učenik ga je vrednega spoznal, da stopi v viši red. Avguštinu se je skoraj inak storilo, ko je zvedil, da bo mogel zapustiti učenika, ki ga je tri leta vodil po strugah in kernicah zvitega ABC. Zadnje leto so ga učenik posebno počastili, izvolili so ga namreč, da jim je hodil po tobak. To opravilo mu je dajalo neko posebno imenitnost v šoli in kedar so učenik segli po groš in so mignili Avguštinu, mu je osemdeset mladih šolskih serc zavidalo to posebno čast.

Avguštin je imel zlato vodilo, ktereга se je vedno deržal, namreč: naglica nikjer ni dobra, tedaj tudi pri učenju ne. Ker bi bil visoki učenosti rad do zadnje korenine prišel, se mu je studilo vse hitro in poveršno učenje; toraj se ni nikoli prehitel in kar so se drugi v enem letu naučili, — se vé da vse le bolj po verhu — za to si je on odločil dve, včasih pa tudi tri leta, kakor je prevedil, da bo izhajal.

Te Avguštinove misli znabiti niso napčne; ali njegova nesreča je bila, da je imel ravno take učenike, ki v tej reči niso bili njegovih misel. Kaj je mogel Avguštin za tó, da so njegovi učeniki mislili, da je le njegova lenoba in budalost kriva, da tako zaostaja! To je Avguština peklo globoko v serce; tudi pravega veselja ni imel zdaj več, ker je vidil, da se v naj poglavitniših rečeh s svojimi učeniki ne ujema. Vendar jo je z neizrečeno poterpežljivostjo pribal do tretje latinske šole. Ta se mu je pa tako imenitna zdela, da je prec prevedil, da bo zanjo naj manj tri leta treba; posebno gerški jezik mu je bil zastavica, da je celo obupal jo kdaj rešiti.

(Konec prihodnjič.)

Aleš Verbovčanski.

(Narodna pravljica, spisal Fr. Šr.)

Verbovčanski Aleš Veselkovič je bil gotovo vseh stricov prvi stric in zvite buče, da bi se ž njim ne mogel meriti Napoleon III. Kaj dobrega in še več hudega je poskusil svoje žive dni na svetu. V verbovčanski knjigarnici stojé v velikih bukvah, z zlatimi čerkami zapisane, njegove nepozabljive čudovite dela.

